

Kuhakantojen hyödyntäminen kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnittelussa

Jukka Ruuhijärvi

Luonnonvarakeskus

Kuhaseminaari 1.12.2021

Kuha on monella kalatalousalueella tavoitelluin saalislaji

- Kuha on sisävesillä, Suomenlahdella ja Saaristomerellä sekä kaupallisen että vapaa-ajan kalastuksen arvoltaan suurin saalislaji
- Kuhasaalis on kasvanut viimeisen kahden vuosikymmenen aikana noin kaksinkertaiseksi, ainoa yleisistä lajeista, jonka saalis on kasvanut
- Kuhaa pyydetään erilaisilla pyydyksillä, oikeuksilla ja luvilla: Kaupalliset kalastajat, vesialueiden omistajat ja pyydyslupien ostajat (verkot, rysät), vetouistelijat, jigaajat, pilkkijät ja onkijat.
- Viime vuosina saaliin painopiste on siirtynyt verkkopyynnistä vapakalastukseen

Kuinka kuhan kalastuksen kestävyys varmistetaan kalatalousalueilla

- KHS on strateginen suunnitelma, jossa pitää määritellä polku kohti kestäväää kalastusta
- Perustana tiedot kalakannoista ja niiden tilasta, vesien tilasta ja kalastuksen rakenteesta ja määrästä sekä saaliista
- Näiden perusteella tehtävä arvio, mitä tietoa pitää vielä mahdollisesti hankkia, jotta keinot kestävään kalastukseen tavoittelemiseksi selviävät
- Tarkasteluun syytä ottaa alamitan muutostarpeet, pyydysrajoitukset, rauhoitusajat ja –alueet, saaliskiintiöt ja istutukset

Onko 42 cm valtakunnallinen alamitta sopiva?

- Tarvitaan tietoa kuhien kasvunopeudesta ja sukukypsyysistä ja –koosta
- Jos ei ole, asia on syytä tutkia saalisnäytteistä (väh 100 kalaa syys- tai talvipyyynnistä, ikä- kasvu- ja sukukypsystiedot)
- Havainnot kuhasaaliin kokojakaumasta, onko myös suuria (useampi kg)
- Kuhien (myös naaraiden) olisi savutettava sukukypsyys ennen pyyntikokoa
- Mikäli näin ei ole ja kasvu on nopeaa (42 cm 4-5 vuodessa), on alamitan korottaminen järkevää
- Toisaalta joa 42 cm kuhat ovat lähes 10-vuotiaita eikä suuria kuhia juurikaan ole voi alamitan laskukin olla järkevää
- Kujan asetuksella säädettyä alamittaa voi muuttaa hakemuksesta Elyn päätöksellä +/-20%

Kuhan kasvunopeus, sukukypsyys ja alamitta

Naaraiden koko ensimmäisellä kudulla (vuosiluokat 2000-06)

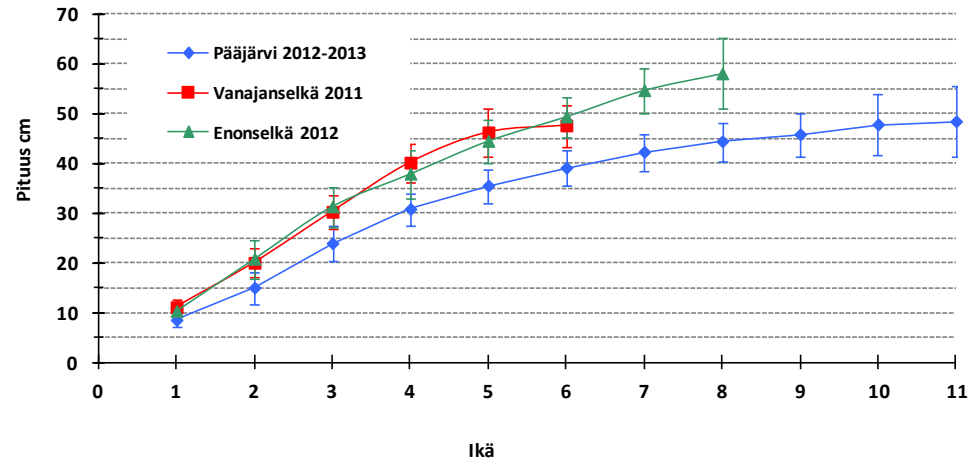
- Vanajanselkä n. 45 cm
- Vesijärvi n. 47 cm
- Pääjärvi n. 41 cm

Sopivat alamitat

Vanajanselkä 50 cm

Vesijärvi 50 cm

Pääjärvi 42 cm

Solmuvälin ja kuhan alamitan yhteensovittaminen

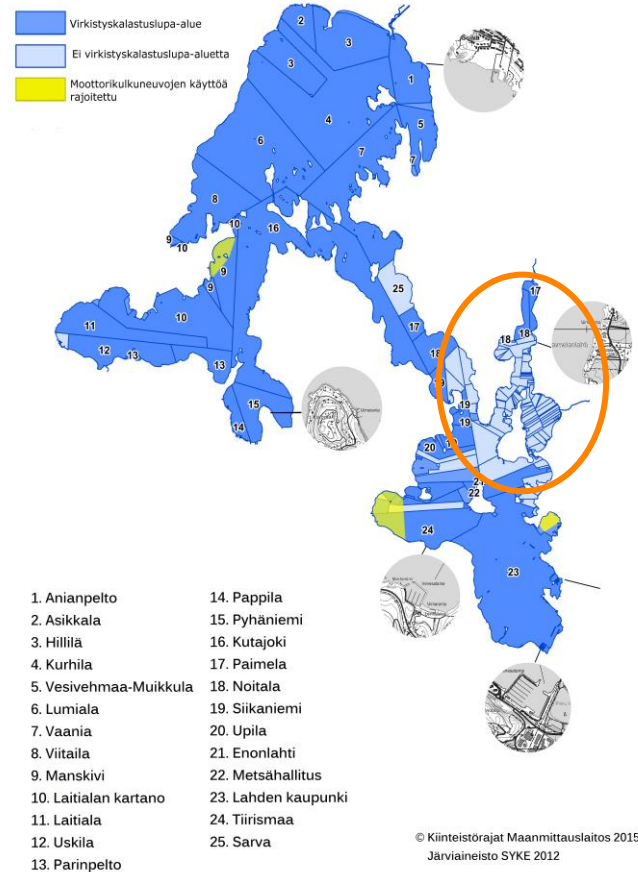
- 45 mm – 37 cm – saaliskoko noin 600 g
- 50 mm – 42 cm – saaliskoko noin 0,9 kg
- 55 mm – 45 cm – saaliskoko noin 1,2 kg
- 60 mm – 50 cm – saaliskoko noin 1,5 kg
- Näillä yhdistelmillä verkkosaaliissa ei ole merkittäviä määriä alamittaisia kuhia
- Muikkuvesissä muikkuverkot sallittuja, pikkusiikaverkot (noin 30 mm) paikoin, mieluiten siian kutuaikaan matalassa ja kesällä syvänteissä

Onko kalastuksen säätely muuten tarpeen

- Onko pyyntipaine kohtuullinen, pyydysten määrä ja koko sopiva?
- Sopiiko saaliskiintiötä suositella viehekalastukseen (esim. 3 kuhaa/vrk)?
- Tarvitaanko rauhoitusalueita ja –aikoja?
  - Kutupaikat
  - Vaellusreitit
  - Talvehtimissyvänteet
- Kalamerkinnoilla voidaan selvittää kuhien vuosikierrossa tärkeitä alueita (esim. kutualueilta pyydetyt, merkityt ja vapautetut kuhat)

Vesijärven esimerkkitapaus

- Kuhan tärkeimmät kutupaikat Enonselän luoteisnurkassa
- Pääasiassa Enonselän kuhia, mutta myös kauempaa järveltä
- Kuhia merkitty kutupaikoilla rysistä, palautukset käsittelyssä
- Haastava alue, paljon pieniä yksityisvesiä ja pieniä osakaskuntia
- Kalatalousaluetasolla pitäisi löytää ratkaisu kalastuksen säätelyyn

Onko istutuksista hyötyä vai vahinkoa?

- Istutukset ovat ennen kaikkea olleet keino kuhakannan kotiuttamiseen tai taantuneen kannan elvyttämiseen
- Jos kuhakanta on runsas ja lisääntyy hyvin ei istutuksille ole tarvetta
- Kalastuslaki edellyttää, että luontainen lisääntyminen on turvattava
- Istutuksilla voidaan etenkin karuissa humusjärvissä saada aikaan ravintovaroihin nähden liian runsaslukuinen kuhakanta, joka kääpiöityy
- Varsinkin alkuperäisten kuhakantojen sekoittamista vierasta kantaa olevilla istutuspoikasilla on syytä välttää
- Jos istutuksia ei tarvita, vapautuu varoja selvityksiin, seurantaan ja vesien kunnostamiseen.

Kiitos!